

Energiebus op bezoek in de Potgieterstraat in Utrecht

BESPAAR ENERGIE *met de Woonbond*

‘Bespaar energie met de Woonbond’ is het motto waaronder de komende jaren tientallen initiatieven plaatsvinden om de energielasten van huurders te verlagen én het milieu te verbeteren. Eén daarvan is de Woonbond ‘Energiebus’. Die kwam op 10 februari op verzoek van een aantal huurders langs in de Utrechtse Potgieterstraat voor een energie- en isolatieadvies, dat nog dezelfde dag werd aangeboden aan woningcorporatie Mitros. *Tekst: Kees de Jong, foto's: Josje Deekens*

Ze bestaan nog anno 2009: woningen zonder enige vorm van isolatie – zelfs geen dubbel glas –, en zonder cv-installatie. De Energiebus vond ze in de Potgieterstraat in de Utrechtse buurt Nieuw Engeland. Het gaat om een woningcomplex van corporatie Mitros, met achttien beneden- en bovenwoningen, gebouwd in het begin van de vorige eeuw. Via het Klimaatstraatfeest, waar de Potgieterstraat aan meedoet en hoge punten scoort, kwamen René Fleur en Sina Fischer, twee huurders uit het complex, achter het bestaan van de

Energiebus. Ze zijn hun slechte woonklimaat zat en willen dat er eindelijk iets gaat gebeuren. Om sterker te staan hebben ze onlangs een bewonerscommissie opgericht en de Energiebus gevraagd langs te komen voor een deskundig advies.

Enkel glas en gaskachels

Hoe slecht de situatie is blijkt op deze winterse februaridag al snel. We houden onze jas maar aan als we in René's kleine benedenwoning aan de tafel naast het

16 MEI NATIONAAL hier KLIMAAT STRAATFEEST

De Potgieterstraat in Utrecht is één van de 3.000 straten die meedoen aan het Nationale Klimaatstraatfeest. In al deze straten zijn bewoners aan de slag gegaan om energie en geld te besparen. Hoe meer activiteiten er worden georganiseerd, hoe meer klimaatpunten een straat kan verdienen. De 500 meest actieve straten krijgen op zaterdag 16 mei een straatfeest cadeau. Naast een feestpakket krijgen ze 500 euro om een fantastisch feestje te kunnen bouwen. En de allerbeste straat krijgt het 'Superstraatfeest', met een live optreden van een bekende artiest. Enthousiast? Kijk dan op www.klimaatstraatfeest.nl. Daar ontdek je hoe jouw straat ook mee kan doen.

Onno van Rijsbergen en Willemien van de Water van het Woonbond-energieteam, onderweg met meetapparatuur naar de Potgieterstraat.

raam aanschuiven. Het tocht en de gaskachel krijgt de kamer nauwelijks warm. René: 'Alle ramen hebben nog enkel glas, waardoor het bijna constant tocht. Ventileren kan ik nauwelijks, want de ramen aan de voorkant zijn vanwege inbraakgevaar dichtgeschroefd. Aan de achterkant zit alleen in de keuken een klein ventilatieklepje. Als ik wil ventileren moet ik de deur naar de tuin openzetten en dat kan natuurlijk alleen als ik thuis ben. Centrale verwarming is er niet. Stoken moet met een gaskachel in de woonkamer en een gevelkacheltje in de slaapkamer. De luchtvochtigheid is daar bijna honderd procent en dat is goed te zien aan de schimmelplekken in de matras. Om het nog enigszins warm te krijgen heb ik een elektrische radiator aangeschaft, maar dat is een enorme stroomvreter. Een paar jaar geleden heb ik Mitros om een cv-installatie gevraagd, maar dat verzoek is afgewezen.' In een brief van 5 oktober 2007 schrijft Mitros: 'De hoge kosten die hiermee gepaard gaan, zouden in de vorm van een behoorlijke huurverhoging door de huurders terugbetaald moeten worden. Daarmee zouden de woningen wat betreft de huurprijs voor een groot deel voor onze doelgroep te duur worden. →

**BESPAAR
ENERGIE**
met de Woonbond

De Energielijn

Hoe weet ik wat het energieverbruik van mijn woning is? Is mijn huis voldoende geïsoleerd? Hoe kan ik energie en dus ook geld besparen? Hoe kan ik mijn huis comfortabeler maken? Wat kan ik als huurdersorganisatie of bewonerscommissie doen om energie te besparen? Welke maatregelen kan mijn verhuurder nemen? Wij hebben blokverwarming: hoe weet ik of ik het juiste bedrag betaal? Voor antwoorden op deze en nog veel meer vragen kunt u gratis terecht bij de Energielijn van de Woonbond. U kunt bellen naar 020-5517722, van maandag tot en met donderdag van 10-13 uur. U kunt ook een mail sturen aan energielijn@woonbond.nl.

Oproep

Heeft u leuke of praktische tips om energie te besparen of heeft u goede afspraken gemaakt met uw verhuurder over energiebesparende maatregelen? Laat het ons weten. Wellicht kunnen ook andere huurders (organisaties) er hun voordeel mee doen. Stuur ze naar Susan Huijbregts van het energieteam van de Woonbond, Nieuwe Achtergracht 17, 1018 XV Amsterdam, e-mail: bespaar@woonbond.nl.

'In één dag hebben we inzicht gekregen in de mogelijkheden om ons energieverbruik en het woonklimaat aan te pakken'

Terwijl René zijn verhaal doet, trekken Onno van Rijsbergen en Willemien van de Water van het Woonbond-energieteam met hun meetapparatuur door het huis. Ook de woningen van Sina Fischer en de heer De Nijs worden nauwkeurig in kaart gebracht. Een paar uur later heeft het energieteam het rapport klaar. En dat liegt er niet om. 'Het complex kent nog geen enkele vorm van isolatie. Er is overal enkel glas. Opmerkelijk is de aanwezigheid van een groot aantal verbrandings-toestellen per woning. Zo kan in één woning een geiser, regelmatig ook zonder afvoer, een schoorsteenkachel en een gevelkachel aanwezig zijn. De ventilatietoevoer is in de hele woning zeer slecht. Als er al voorzieningen zijn, is de gebruiksvriendelijkheid en inbraakveiligheid ronduit slecht. Ook de ventilatieafvoer via kanalen is soms zeer mager. Een aantal bewoners kampt met

Het staat u uiteraard vrij om zelf en op eigen kosten alsnog een cv-installatie aan te laten leggen. Hier dient u eerst schriftelijk onze toestemming voor te vragen.' René: 'Het is toch niet meer van deze tijd dat een corporatie ervan uitgaat dat warm water en verwarming je eigen verantwoordelijkheid zijn.' Het ongezonde binnenklimaat van zijn woning heeft voor René nog een ander onaangenaam gevolg gekregen. Hij heeft een tamelijk ernstige vorm van astma ontwikkeld, waarvoor hij dagelijks medicijnen moet slikken.

Laat de Energiebus voorrijden

De Energiebus van de Woonbond kan bij uw complex langskomen om onderzoek te doen naar en advies te geven over mogelijke energiebesparende maatregelen. Eerst wordt globaal aan de hand van een vragenlijst gekeken of er in uw situatie een kans is dat er maatregelen kunnen worden getroffen die tot een behoorlijke energiebesparing leiden. Als die aanwezig zijn, doen we nader onderzoek. Voorwaarde is dat met gangbare maatregelen, zoals aanbrengen van isolatie of vervangen van de installatie, een aanzienlijk deel

van de huidige energiekosten te besparen is. Verder moet het om een redelijk aantal woningen gaan. We kijken ook naar de binnenmilieukwaliteit, zoals de aanwezigheid van open verbrandingstoestellen (gaskachels en geisers), ventilatievoorzieningen en dergelijke. We bezoeken een aantal woningen en bekijken welke problemen er spelen. Bijvoorbeeld hoge energiekosten, tocht, vocht, geen goede ventilatie enzovoorts. Binnen enkele dagen ligt er een plan van aanpak met maatregelen om uw woningen ener-

giezuiniger en comfortabeler te maken. De medewerkers van de Energiebus gaan samen met u naar de verhuurder om de resultaten van het onderzoek te presenteren en de adviezen aan de verhuurder toe te lichten. En ze geven u tips voor een verdere aanpak van de problemen. Een

lidorganisatie van de Woonbond betaalt voor een bezoek van de Energiebus € 500, een niet-lid € 1.000. Mochten de kosten tot problemen leiden, laat het ons dan weten. Wilt u dat de Energiebus bij u komt voorrijden? Neem dan contact op met de Woonbond, Susan Huijbregts, Nieuwe Achtergracht 17, 1018 XV Amsterdam, tel: 020-551 77 68, e-mail: energiebus@woonbond.nl.

aandoeningen aan de luchtwegen.’ Om de situatie te verbeteren stellen ze een aantal maatregelen voor: vervanging van de open verbrandingstoestellen door centrale verwarming met cv-ketel, aanbrengen van vloer-, gevel- en dakisolatie, vervanging van enkel glas door HR++ glas en verbetering van de toe- en afvoer van de ventilatie. Als al deze maatregelen worden uitgevoerd kan – volgens de ‘energiebesparingsverkenner’ van SenterNovem – bij de benedenwoningen ongeveer 50% energie worden bespaard. Bij de bovenwoningen loopt de besparing zelfs op tot 65%.

Dubbel glas en cv

Aan het eind van de middag vertrekt de Energiebus naar het kantoor van Mitros om samen met René en Sina het rapport met de aanbevelingen aan te bieden aan Karin Verdooren, directeur van Mitros Utrecht. Ze reageert welwillend en belooft het rapport snel te lezen en met de bewoners te gaan zoeken naar oplossingen. Na de overhandiging kijkt René Fleur tevreden terug op het bezoek van de Energiebus: ‘Het was een vruchtbare dag. We hebben de Energiebus ervaren als een flinke steun in de rug. In één dag hebben we inzicht gekregen in de mogelijkheden ons energieverbruik en het woonklimaat aan te pakken. De Energiebus opent deuren: we hebben direct al een constructief gesprek met Mitros gehad. En niet te vergeten: de Potgietenstraat verdient er 3.000 extra klimaatpunten mee voor het Klimaatstraatfeest.’

Karin Verdooren: ‘We vinden het een belangrijk onderzoek, waaraan we veel waarde hechten. In overleg met de bewonerscommissie hebben we afgesproken dat we onderzoeken of het aanbrengen van cv en dubbel glas technisch mogelijk is en hoeveel de bijbehorende huurverhoging bedraagt. De bewonerscommissie onderzoekt daarna hoeveel huurders willen meedoen.

Energie label verbeterd

Sinds 1 januari moeten alle huizen van woningcorporaties een energie-label hebben. De labels lopen van A (zeer energiezuinig) tot G (zeer energieonzuinig). Met het vernieuwde label (dat in oktober wordt doorgevoerd) wordt in één oogopslag duidelijk voor welke type woning het label is en welke maatregelen kunnen worden genomen om de woning energiezuiniger te maken. Hoewel het landelijke beeld nog niet compleet is, lijkt het erop dat het merendeel van de corporatiewoningen energie label D of slechter scoort. Nog een wereld te winnen dus.

De maatregelen die we willen nemen passen trouwens in ons ambitieuze beleid om 175 miljoen te investeren in energiebesparing. Ons streven is een besparing van 30% in 2018. Dat is meer dan de landelijke doelstelling. En we zijn sowieso bezig om alle open verbrandingstoestellen te verwijderen.’ Helaas wil Mitros niet alle verbetervoorstellen uit het rapport overnemen. ‘De gevel en het dak gaan we niet isoleren. Dat zou te duur worden. Het heeft ook niet de hoogste prioriteit van de bewoners.’ Mitros geeft de huurders vooralsnog niet de garantie dat de besparing op de energierekening minimaal opweegt tegen de huurverhoging. Steeds meer corporaties geven zo’n woonlastengarantie, om draagvlak te creëren voor de maatregelen en de huurverhoging die ertegenover staat. Weegt de besparing niet op tegen de huurverhoging, dan past de corporatie het verschil bij. ←

Foto: Isovast BV

Foto: Onno van Rijsbergen

Foto links: Sina Fischer (l) en René Fleur overhandigen het rapport van de Energiebus aan Mitros-directeur Karin Verdooren. Foto rechts: Infraroodfoto van enkele woningen in de Potgietenstraat.

Hoe roder, hoe warmer de buitenkant. Hoe blauwer, hoe kouder. De ramen met enkel glas verliezen natuurlijk veel warmte. Maar ook door de muren gaat warmte verloren. In het midden bij de benedenwoning niet, omdat daar de kachel uitstaat ('s ochtends 5:30 uur).